

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΠΑΤΜΟ

Το πρώτο πράγμα που προσέχει κανείς στην Πάτμο είναι το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου ή Ευαγγελιστή. Στέκεται σαν κορώνα στο λόφο της Χώρας και θυμίζει βυζαντινό κάστρο. Ιδρύθηκε το 1088 από τον Όσιο Χριστόδουλο στον οποίο δώρισε το νησί ολόκληρο ο Αυτοκράτορας του Βυζαντίου Αλέξιος Ι. Κομνηνός.

Το ύψος της μονής ξεπερνά τα 15 μέτρα, το μήκος του από το βορρά ως το νότο είναι 53 μέτρα και από την ανατολή ως τη δύση 70. Αν σταθείς στην είσοδο, όπου υπάρχει μια σιδερένια ενισχυμένη πόρτα, και κοιτάξεις ψηλά, φαίνεται ακόμα μεγαλύτερο.

Αρκετά μέτρα πάνω από την πύλη υπάρχει ένα μικρό άνοιγμα από όπου οι μοναχοί έχυναν καυτό λάδι, νερό, ακόμα και μολύβι επάνω στους πειρατές ή σε άλλους εισβολείς. Οι καλόγεροι χτυπούσαν τις καμπάνες για να ειδοποιήσουν τους κατοίκους του νησιού να καταφύγουν πίσω από τους ενισχυμένους τοίχους του μοναστηριού. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο Όσιος Χριστόδουλος το έχτισε σαν κάστρο, για να προσφέρει ασφάλεια στους χριστιανούς.

Η κεντρική είσοδος βρίσκεται στο βόρειο μέρος, ενώ υπάρχει και μία μικρότερη είσοδος στο νότιο τμήμα, η οποία τώρα είναι κλειστή.

Καθώς περνάς την πύλη συναντάς την κεντρική εσωτερική αυλή, στρωμένη με βότσαλα και πέτρες.

Κοιτάζοντας γύρω παρατηρείς πολλά διαφορετικά επίπεδα, αποτέλεσμα των αλλαγών και προσθέσεων που έγιναν μέσα στους αιώνες.

Στο κέντρο της αυλής βρίσκεται μία κυλινδρική κατασκευή που μοιάζει με πηγάδι: πρόκειται για ένα μεγάλο πιθάρι που χρησιμοποιούσε για την αποθήκευση κρασιού, ενώ τώρα περιέχει αγιο νερό.

Στα αριστερά της πύλης βρίσκεται η κεντρική εκκλησία (καθολικό), ένα από τα πρώτα κτίρια, κτισμένη το 1090. Στην είσοδό της υπάρχουν 4 καμάρες κι ένας εξονάρθης γεμάτος τοιχογραφίες. Αυτές που βρίσκονται ψηλότερα είναι του 17ου αιώνα και αναπαριστούν θαύματα που έγιναν από τον Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο. Οι χαμηλότερες είναι του 19ου αιώνα.

Προχωρώντας προς τα μέσα παρατηρείς κανείς αμέσως το τρισδιάστατο εικονοστάσι από σκαλισμένο ξύλο (1820) το οποίο αντικατέστησε το παλαιότερο του 15ου αιώνα που με τη σειρά του είχε τότε αντικαταστήσει το μαρμάρινο εικονοστάσι του Όσιου Χριστόδουλου.

Το σημερινό εικονοστάσι είναι δώρο του Νεκτάριου, πάτμιου μητροπολίτη στις Σάρδεις, σκαλισμένο από 12 Χιώτες ξυλογλύπτες. Η λεπτομέρεια με την οποία είναι δουλεμένο το ξύλο αφήνει άφωνο το θεατή. Η ακουστική του δωματίου είναι τρομερή, η λειτουργία με τους βυζαντινούς ύμνους γίνεται αξεχαστή εμπειρία.

Λόγω του ότι η ορθόδοξη εκκλησία δεν επιτρέπει περισσότερες από μία λειτουργίες την ημέρα σε κάθε Άγια Τράπεζα, το μοναστήρι έχει 10 εκκλησάκια, τρία εκ των οποίων βρίσκονται έξω από τα τείχη της μονής: οι Άγιοι Απόστολοι βόρεια, ο Άγιος Γεώργιος ανατολικά και ο Άγιος Φανούριος δυτικά της μονής. Μέσα στο μοναστήρι βρίσκονται τα εκκλησάκια Όσιος Χριστόδουλος, Αγ. Νικόλαος, Αγ. Ιωάννης ο Βαπτιστής, Αγ. Βασίλειος, Τιμίου Σταυρού, Άγιοι Πάντες και το εκκλησάκι της Παναγίας.

Στα δεξιά της κεντρικής εκκλησίας βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Χριστόδουλου, όπου φυλάσσονται τα λείψανά του έπειτα από δική του παράκληση.

Δίπλα στην καθολικό βρίσκεται επίσης και το εκκλησάκι της Παναγίας. Οι τοιχογραφίες εδώ χρονολογούνται από το 12ο αιώνα κι έπειτα -όπως και στο καθολικό. Η ομορφιά τους δεν περιγράφεται με λέξεις.

Πίσω από το εκκλησάκι της Παναγίας και προς το νότο βρίσκεται η τραπεζαρία όπου οι μοναχοί έτρωγαν παλαιότερα τα γεύματά τους. Πρόκειται για ένα παραλληλόγραμμο δωμάτιο 50 τ.μ., οι τοίχοι του έχουν ύψος 8μ., με δύο μεγάλα τραπέζια καλυμμένα με μάρμαρο.

Στα τραπέζια υπάρχουν εσοχές όπου οι μοναχοί τοποθετούσαν τα προσωπικά τους αντικείμενα. Οι τοιχογραφίες εδώ

χρονολογούνται πριν από το 1180.

Στον πρώτο όροφο βρίσκεται ο παλιός φούρνος όπου είναι φανερά τα απομεινάρια ενός τεράστιου πέτρινου φούρνου καθώς και μία ξύλινη σκάφη στην οποία οι μοναχοί ζύμωναν ψωμί. Χτίστηκε το 1088 και αναφέρονται στα γραπτά του Αγίου Χριστόδουλου, ο οποίος όταν χρειάστηκε να διαλέξει έναν από τους μοναχούς ως υπεύθυνο για τη λειτουργία και τη διατήρηση του δωματίου τον οποίο ονόμασε «ο άνθρωπος του κελαριού».

Το μουσείο βρίσκεται δίπλα στο φούρνο και η τιμή του εισιτηρίου εισόδου είναι 6 ευρώ. Χτίστηκε επίσης από τον Όσιο Χριστόδουλο που κληροδότησε σε αυτό τις πιο πολύτιμες εικόνες που αναγράφονται στη διαθήκη του. Πρόκειται για μία εκπληκτική συλλογή από εικόνες ,πρωτότυπα χειρόγραφα της Βίβλου, ασημένια και χρυσά αντικείμενα, ράσα ραμμένα με ασημένιες και χρυσές κλωστές (καθώς και μεταξωτές κλωστές άλλων χρωμάτων) και στολισμένα με πολύτιμες πέτρες και πολλά άλλα. Τα περισσότερα εκθέματα του μουσείου έχουν ιδιαίτερη αξία.

Ο Όσιος Χριστόδουλος ίδρυσε επίσης τη βιβλιοθήκη της μονής. Όταν ήρθε στο νησί έφερε μαζί του την προσωπική του βιβλιοθήκη, που περιέχει χειρόγραφα από τη μοναστική περιοχή του βουνού Λάτρους. Η βιβλιοθήκη φιλοξενεί τώρα περισσότερα από 3000 τυπωμένα βιβλία, 900 χειρόγραφα και 13000 έγγραφα που χρονολογούνται πριν από το 1073. Το δωμάτιο αυτό δεν είναι ανοιχτό για το κοινό εκτός αν διαθέτει κάποιος ειδική άδεια - δίδεται συνήθως σε επιστήμονες θεολόγους ή της βυζαντινολόγους.

Το υπόλοιπο μοναστήρι αποτελείται από 2 θησαυροφυλάκια, τα κελιά των μοναχών, αποθήκες, αίθουσα συσκέψεων και δωμάτιο έρευνας με νέα βιβλία και περιοδικά. Όλες αυτές οι περιοχές δεν είναι ανοιχτές για το κοινό.

HOLY MONASTERY OF SAINT JOHN THE THEOLOGIAN AND EVANGELIST ON PATMOS ISLAND

The first thing you notice on Patmos is the monastery of St. John the Divine or the Evangelist. It crowns the hill of Chora and reminds of a Byzantine castle. It was founded in 1088 by Saint Christodoulos, to whom the Byzantine Emperor Alexios I. Komnenos donated the whole island. The monastery is more than 15 meters high, while its length from north to south is 53 meters and from east to west 70 meters. It seems even larger when you stand at the entrance, where there is an iron reinforced door.

Several meters above the gate, there is a small opening, from which the monks would pour burning hot oil, water, or even lead over the pirates or other invaders.

The monks would sound the bells to warn the island inhabitants to take refuge behind the fortified walls of the monastery. This was the intention of Saint Christodoulos, who built it as a fortress in order to keep the Christians safe.

The main entrance is on the north side, while there is a smaller entrance on the south side, which is now closed.

As you enter the gate, you come to the main courtyard, paved with pebbles and stones.

Looking around, you notice many different levels, as a result of rearrangements and additions that have taken place over the centuries.

In the centre of the courtyard, there is a round covered structure that looks like a well. It is in fact a large jar that was once used to store wine and now contains holy water.

To the left of the entrance is the primary church ('catholicon'), one of the first buildings, erected in 1090. There are 4 arched colonnades at its entrance, and an outer narthex that has wall paintings. The upper paintings are from the 17th century and represent different miracles performed by Saint John the Divine. The lower date from the 19th century. Walking inside, you immediately notice the three-dimensional carved wooden iconostasis (1820), which replaced an older one from the 15th century, which in its turn had replaced the original marble iconostasis of Saint Christodoulos.

The current iconostasis is a gift from Nektarios, the Patmian metropolitan of Sardis, and was made by 12 wood carvers from the island of Chios. Its detail is astonishing and leaves visitors speechless. The acoustics of the room are incredible; listening to Byzantine hymns during mass is an unforgettable experience.

As the Orthodox Church does not allow to perform more than one divine liturgies per day on each Altar, the monastery has 10 chapels, three of which are outside the boundaries of the monastery: Saint Apostles to the north, Saint George to the east and Saint Fanourios on the west of the monastery. Inside the monastery are the chapels of Saint Christodoulos, St Nicholas, St John the Baptist, St Basil, The Holy Cross, All Saints and the chapel of the Virgin Mary.

To the right of the main church is the chapel of the Saint Christodoulos, where his relics are kept upon his own request.

The chapel of Virgin Mary is also next to the main church. The wall paintings here date back to the 12th century and onwards –the same as in the catholicon. No words could describe their beauty.

Πίσω από το εκκλησάκι της Παναγίας και προς το νότο βρίσκεται η τραπεζαρία όπου οι μοναχοί έτρωγαν παλαιότερα τα γεύματά τους. Πρόκειται για ένα παραλληλόγραμμο δωμάτιο 50 τ.μ., οι τοίχοι του έχουν ύψος 8μ., με δύο μεγάλα τραπέζια καλυμμένα με μάρμαρο.

Behind the chapel of Virgin Mary and extending to the south is the refectory where the monks used to have their meals. It is a rectangular room about 50 square meters and 8 meters high, with two long tables covered with marble.

There are niches in the tables, where monks used to place their personal items. The wall paintings here date back to 1180.

On the first floor is the old bakery, where the remains of a huge stone oven can be seen, and a long wooden trough where the monks used to kneed their bread. They were built in 1088 and are mentioned in the writings of Saint Christodoulos; when he had to choose one of the monks as responsible for the running and maintenance of the room, he called him "the cellar man".

The museum is located next to the bakery and has an entrance fee of 6 euro. It was also erected by Saint Christodoulos who bequeathed to it his most precious icons listed in his will. It is an amazing collection of icons, original manuscripts from the Bible, objects of silver and gold, clerical vestments embroidered with silver or gold threads (as well as silk threads in other colors) and bejeweled with precious stones, to list a few. Most of the items exhibited in the museum are of outstanding value.

Saint Christodoulos also founded the monastery library. When he arrived on the island, he brought with him his personal library, including manuscripts from the monastic area of Mt. Latros. The library is now home to more than 3000 printed books, 900 manuscripts and 13000 documents dating back to 1073.

This room is not open to the public except by special permission - usually granted to theologians and Byzantine scholars.

The rest of the monastery consists of 2 treasuries, the monks' cells, store rooms, a conference room and a research room with new books and magazines. All these areas are not open to the general public.

СВЯТОЙ МОНАСТЫРЬ СВЯТОГО ИОАННА БОГОСЛОВА ЕВАНГЕЛИСТА НА ОСТРОВЕ ПАТМОС

Первое, на что Вы обращаете внимание на острове Патмос – это монастырь Святого Иоанна Богослова Евангелиста. Как корона, Он венчает собой холм Хоры и напоминает византийскую крепость. Обитель была основана в 1088 году преподобным Христулом, которому византийский император Алексей I Комнин подарил весь остров.

Высота монастыря составляет более 15 метров, протяженность стен с севера на юг составляет 53 метра, а с востока на запад – 70. Если встать у входа, где имеется железная укрепленная дверь, и посмотреть высоко в небо, то он кажется еще больше.

Высоко над воротами имеется небольшой проем, через который монахи лили раскаленное масло, воду и даже свинец на головы пиратов и других захватчиков.

Монахи били в колокола, чтобы известить жителей острова о том, что они должны спрятаться за укрепленными стенами монастыря. Именно по этой причине преподобный Христул построил обитель в виде крепости, чтобы предоставить безопасное убежище христианам.

Центральный вход находится в северной части, имеется также дверь меньших размеров в южной части, которая в данный момент закрыта.

Зайдя в ворота, вы попадаете в центральный внутренний двор, выложенный галькой и камнями.

Глядя вокруг, замечаешь, что здания расположены на разных уровнях – это является результатом изменений и пристроек, сделанных в течение веков.

В центре двора находится цилиндрическая постройка, похожая на колодец: это большая бочка, которая служила для хранения вина, сейчас в ней - святая вода.

Слева от входа расположен главный храм монастыря (католикон), одно из первых построенных здесь зданий, который датируется 1090 годом. У входа имеются 4 арки и экзонартекс, расписанный фресками. Фрески, расположенные выше, относятся к 17-му в., на них изображены чудеса, сотворенные Святым Иоанном Богословом. Фрески нижнего уровня датируются 19-м в.

Пройдя внутрь, сразу же замечаешь вырезанный из дерева трехмерный иконостас (1820), который заменил старый иконостас 15-го в., в свою очередь заменивший мраморный иконостас преподобного Христодула.

Теперешний иконостас является даром Нектария, патмосского митрополита из Сард и был вырезан 12 резчиками по дереву с острова Хиос. Посетители приходят в восторг, видя такую тонкую работу по дереву. Помещение имеет великолепную акустику, литургия с исполнением византийских гимнов навсегда останется в вашей памяти.

Поскольку православная церковь не разрешает служить более одной литургии за каждым алтарем, в монастыре имеется 10 небольших церквушек, три из которых расположены за пределами монастырских стен:

Церковь Святых Апостолов с северной стороны, церковь Святого Георгия с восточной стороны и церковь Святого Фанурия с западной стороны от монастыря. В самом монастыре находятся церквушки Преподобного Христодула, Святого Николая, Святого Иоанна Крестителя, Святого Василия, Честного Креста, Всехсвятская и церквушка Богородицы.

Справа от центрального храма расположена церквушка Святого Христодула, где, по его просьбе, хранятся его мощи.

Рядом с католиконом находится также церквушка Богородицы. Фрески в ней, так же, как и в католиконе, датируются 12-м в. и более поздними веками. Их красоту нельзя передать словами.

За церквушкой Богородицы к югу расположена трапезная, где в былые времена монахи вкушали пищу. Это помещение в форме параллелограмма площадью 50 кв. м, высота его стен составля-

ет 8 метров, с двумя большими столами с мраморным покрытием.

В столах имеются углубления, в которые монахи клали свои личные вещи. Фрески здесь датируются периодом времени до 1180 г.

На втором этаже расположена старая печь - здесь можно увидеть остатки громадной каменной печи, а также деревянное корыто, в котором монахи замешивали тесто для хлеба. Они были сооружены в 1088 году и упоминаются в записках Святого Христула, который, когда ему понадобилось выбрать одного из монахов в качестве ответственного за функционирование и состояние помещения, назвал его «кладовщиком».

Музей расположен возле печи, стоимость билета составляет 6 евро. Он также был построен Преподобным Христулом, который оставил в дар музею наиболее ценные из икон, упоминающихся в его завещании. Это великолепное собрание икон, оригинальных рукописей Библии, серебряных и золотых предметов, ряс, расшитых серебряной и золотой нитью, а также шелковой нитью других цветов и украшенных драгоценными камнями и другими украшениями.

Большинство экспонатов музея представляет значительную ценность.

Преподобный Христул также основал библиотеку монастыря. Приехав на остров, он привез с собой свою личную библиотеку, в которой содержатся рукописи из монашеской местности на горе Латрус. В настоящий момент в библиотеку входит более 3000 печатных книг, 900 рукописей и 13000 документов, которые датируются периодом времени до 1073 года.

Это помещение закрыто для посещения – чтобы попасть сюда, надо иметь специальный пропуск, который обычно выдается ученым – богословам или византинистам.

На остальной территории монастыря находятся 2 сокровищницы, монашеские кельи, кладовые, зал для совещаний и комната для чтения, где хранятся новые книги и журналы. Все эти помещения закрыты для посещения публики.